

PREDICĂ LA DUMINICA

A II-A DIN POST

Duminica Sfântului Grigorie Palama

„Fiule, iertate îți sunt păcatele tale!” (Marcu II, 5)

Frați creștini,

După cum observăm din Sfânta Evanghelie de astăzi, dacă pe fața pământului există fel de fel de suferințe, boli și neazuri, cauza este numai păcatul. Omenirea este slăbănogită de o mulțime de păcate întocmai ca bietul slăbănog din Evanghelia de astăzi. Cei mai mulți oameni nu s-au spovedit din copilărie, iar alții nu s-au spovedit niciodată cum trebuie și astfel nu au primit iertare.

Slăbănogul de care ne-a vorbit Sfânta Evanghelie, îndată după ce a primit iertarea păcatelor de la Domnul Hristos, a luat și putere tămăduitoare, deoarece vedem că s-a întărit, luându-și patul în spate și mergând vesel la casa sa. Creștinii noștri nu cunosc greutatea păcatului, nu știu cum să se spovedească și nici nu știu cât de importantă și necesară este taina mărturisirii sau spovedaniei, cum îi mai zicem. Iată de ce oamenii împlinesc taina spovedaniei formal și nu fac pocăință adevărată pentru iertarea păcatelor.

Sunt unii care trăiesc în vrajbă cu vecinii, frații, cunoscuții, cumnații, sunt deci oameni cărora le place cearta și gâlceava. Când se apropie timpul de spovedanie și de împărtășanie, caută să se împace, însă după ce a trecut puțin timp de la împărtășanie, iarăși caută răcă și dușmănie, și așa o țin multă vreme. Toți aceștia să nu creadă că-L înșeală pe Dumnezeu. O

mare pedeapsă îi așteaptă chiar aici, căci primesc foc în gura lor la împărtășanie și nu vor scăpa nici de dreapta judecată a lui Dumnezeu.

Dacă omul nu caută pacea și sfințenia, nu se mântuiește. De aceea zice Mântuitorul: „De veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc, iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta greșelile voastre”. Iată condiția iertării păcatelor. Nu putem trece peste aceste cuvinte ale Mântuitorului; nu putem închide ochii să nu vedem cu ce fel de legături ne-a legat, ca să putem primi iertarea păcatelor, aceasta făcându-se fie prin taina sfintei spovedanii, fie prin rugăciunile și faptele bune ale noastre pe care le facem.

Toată strădania demonilor este însă parcă îndreptată împotriva noastră, ca să nu fim nici unul scutiți de a nu cădea în acest păcat de învrăjpire, de mânie și ceartă cu cineva. Parcă mai mult ca oricând aceste răutăți s-au înmulțit. E frecventă dușmănia dintre părinți și copii, dintre frați și rudeni, dintre soți și, nu mai vorbim, dintre vecini și străini. Trebuie să știm că, oricât de mare ar fi paguba materială pe care ne-o fac cei care ne dușmănesc, nu există iertare nici chiar la spovedanie, dacă nu îi iertăm din toată inima.

Pentru aceea, frate și soră, dacă ai vrajbă cu cineva, întâi să te împaci imediat, că altfel nici o rugăciune sau faptă bună, sau vreun prinos adus la altar nu e primit înaintea lui Dumnezeu; nu te poți împărtăși cu Sfintele Taine și nici rugăciunea Tatăl nostru n-ai s-o poți spune, căci atunci când zici „și ne iartă nouă precum și noi iertăm greșiților noștri”, îți ceri singur osânda de la Dumnezeu, fiindcă ceri să-ți ierte precum și tu ierți, iar dacă tu nu ierți și îți dușmănie, ură, nici Dumnezeu nu te va ierta. Domnul zice să iertăm de 70 de ori câte 7 într-o zi celor ce ne greșesc. Aceasta înseamnă să iertăm la infinit, așa cum Dumnezeu ne iartă nouă când ne întoarcem cu adevărată căință și hotărâre de a nu mai greși. Suntem datori și noi să iertăm la infinit tuturor aceluia care ne greșesc și mai ales atunci când ei vin sinceri și cu durere în suflet și ne cer iertare. Dacă ei nu înțeleg că atunci când ne greșesc trebuie să vină cu părere de rău să ne ceară iertare, noi, care suntem creștini și cunoaștem mai mult, trebuie totuși să-i iertăm din toată inima, căci ei nu știu ce fac; nu numai să-i iertăm, dar noi să le cerem lor iertare, că în felul acesta ei se umilesc și se îmblânzesc.

Dacă ei nu înțeleg lucrul acesta și ne iau în râs sau, și mai rău ne tulbură, deși ei sunt vinovați, datoria noastră de buni creștini cere ca noi să le facem bine și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru iertarea și îndreptarea lor, că iarăși zice Domnul: „Să iubiți pe vrăjmașii voștri și să faceți bine celor ce vă urăsc pe voi!”. Însuși Mântuitorul s-a rugat pentru cei ce L-au pironit pe Cruce, zicând: „Părintele Meu, iartă-le lor că nu știu ce fac!”. Dacă vom ține seama de aceste cuvinte sfinte ale Mântuitorului, vom primi iertare de la Dumnezeu .

Dumnezeu nu ne dă iertarea direct, ci prin Taina Sfintei Spovedanii, pe care trebuie s-o facem sub epitrahil, înaintea unui preot duhovnic. Această Sfântă Taină a fost mai înainte proorocită de Duhul Sfânt prin unii prooroci ai Vechiului Testament . Iată ce spune

Dumnezeu prin prorocul Ezechiel: „Spune-le pe viața mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu voiesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la calea lui și să trăiască. Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la calea voastră cea rea, pentru ce vreți să muriți în păcat, voi, casa lui Israel, voi, creștinilor?”

Prin prorocul Osia, zice: Întoarce-te, Israele, la Domnul Dumnezeul tău, căci ai căzut prin nelegiuirea ta, adu cuvinte de căință și întoarce-te la Domnul”. De vom citi psalmii lui David, vom vedea că acolo se vorbește de iertare prin pocăință și pocăința constă în întoarcerea la Domnul Hristos și la învățătura Evangheliei Sale; întoarcerea de la calea rea la cea bună, adică pe calea Bisericii.

Pocăința constă în a fugi de calea cea largă a desfătărilor și a umbla pe calea cea strâmtă și necăjită. Pocăința constă în părerea de rău și căința pentru păcatele făcute, hotărându-te să nu mai faci. Pocăința constă în mărturisirea păcatelor la preot, așa cum vedem în Sfânta Scriptură, că după ce a înviat din mormânt, Domnul Hristos a venit în mijlocul ucenicilor și le-a zis: "Luați Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele le vor fi iertate și cărora le veți ține, ținute vor fi". Pilde de iertare a păcatelor prin spovedanie la preot, avem destule în Sfânta Scriptură spre exemplu: întoarcerea fiului risipitor sau neosândirea femeii care a fost prinsă în preacurvie.

Mai pe scurt, Domnul Hristos spune că a venit să caute oaia cea rătăcită, a venit să mântuiască pe cei păcătoși care se pocăiesc, că nu cei sănătoși au trebuință de doctor, ci cei bolnavi. Tot un fel de spovedanie e și trimiterea celor 10 leproși, pe care i-a vindecat, să se arate preoților. Sfântul Ioan Botezătorul, înainte de a boteza în apa Iordanului, îi pune pe cei care veneau să-și mărturisească păcatele, adică îi spovedea.

Mai înainte, în Legea Veche, până la marii proroci inspirați de Dumnezeu ca să vorbească despre pocăință și iertarea păcatelor, în Legea lui Moise nu exista pocăință, ci răzbunare împotriva păcătosului. Căci așa scria în Legea lui Moise: „moarte pentru moarte, și chiar de la altar să fie scos ucigașul și să fie omorât. Viață pentru viață, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte și așa mai departe”. Cine muncea sâmbăta, spre exemplu, chiar dacă promitea că nu mai face, nu era iertat. Dacă desfrâna cineva, fără discuție trebuia omorât. Așa era de aspră Legea cea veche a lui Moise.

În legea cea nouă a lui Hristos, a Evangheliei, totul e schimbat. Dumnezeu a trimis pe Ioan Botezătorul mai înainte, ca să strige: „Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor, faceți roade vrednice de pocăință!” Cu toate că idealul credinței noastre creștine este ca nimeni să nu păcătuiască, omul este însă neputincios și foarte lesne se lasă amăgit de vrăjmașii mântuirii sufletului, care sunt: trupul, lumea și diavolul. De aceea a lăsat Domnul Hristos această poruncă a mărturisirii păcatelor.

Spovedania se face la reprezentanții lui Hristos, la ucenicii Lui, care sunt preoții și arhieriei. Creștinii ortodocși trebuie să se spovedească la arhieriei și preoții duhovnici care au acest dar. Ereticii și mulți necredincioși plini de mândrie se ridică împotriva spovedaniei susținând mărturisirea directă, lui Dumnezeu, motivând că preotul duhovnic este și el un om păcătos. La alții intervine sentimentul rușinii și-l evită pe preotul duhovnic, iar unii judecă ușor, susținând că nu au păcate grele.

Oamenii pătimiși întotdeauna au iubit întunericul nopții, ca la adăpostul întunericului să poată săvârși fărădelegea fără grijă că-i poate vedea cineva. Aceștia sunt la fel ca fiarele sălbatice, care după ce se înnoptează pleacă să prădeze, iar când se luminează de ziuă se retrag în culcușurile lor. Așa și cu oamenii pătimiși: nu suferă Evanghelia, lumina credinței, învățătura sănătoasă, ci stau în întunericul păcatelor. Noi, oamenii, trăind în această viață, nu se poate să nu greșim cu ceva; dacă nu înaintea oamenilor, înaintea lui Dumnezeu sigur suntem plini de păcate. Cine zice că nu are păcate face un îndoit păcat, căci îl face pe Dumnezeu mincinos, fiindcă numai El este fără păcat.

A mărturisi, a spovedi păcatele, este o virtute, o biruință a omului împotriva eu-lui său, împotriva mândriei care este de la diavolul; este una din marile virtuți ale faptelor bune. În clipa când ai primit iertare sub epitrahil de la preot, păcatele spuse cu căință, cu lacrimi, se șterg din catastifele demonilor. Dacă nu spui unul din păcate, dintr-un oarecare motiv, ți se dublează și celelalte și te faci mai rău ca la început; ori le spui pe toate, ori mai bine nu te spovedi de formă. De aceea preotul duhovnic este dator să amintească omului care a venit la spovedanie cuvintele sfinților părinți din molitfelnice: „Iată, fiule Hristos este de față, nevăzut, primind mărturisirea ta cea cu umilință. Deci nu te rușina ca să ascunzi de mine vreun păcat, ci fără sfială spune toate câte ai făcut ca să primești iertare de la Domnul. Iată, și sfânta lui icoană este înaintea noastră, iar eu sunt numai un martor ca să spun înaintea Lui toate câte mi-ai mărturisit, iar de vei ascunde de mine ceva, să ști că toate păcatele îndoite le vei avea. Ia seama, așadar, să nu te întorci de la doctor nevindecat”.

Ca dovadă că sunt adevărate aceste cuvinte, ascultați ce a văzut ucenicul unui duhovnic de la o mănăstire când a venit o femeie să se spovedească. Această femeie se mai spovedise și la alți duhovnici, dar la nici unul nu îndrăznea, de rușine, să spună un păcat mare pe care-l avea. Venind și la duhovnicul acestei mănăstiri, în momentul spovedaniei, ucenicul acestuia, care era cu treburi prin altar, s-a uitat fără să vrea spre locul unde spovedea duhovnicul și a observat că femeia care se spovedea sta cu gura deschisă, iar din aceasta voia să iasă un șarpe mare. Ieșea puțin, apoi se trăgea înapoi, iar jos în fața ei era o grămadă de șerpi mai mici. Pe când preotul duhovnic îi da dezlegare, a văzut ucenicul cum șarpele cel mare s-a tras înapoi; atunci și ceilalți șerpi de jos au intrat unul câte unul pe gura femeii înapoi. După ce a plecat femeia, ucenicul a spus duhovnicului cele ce a văzut, iar acesta l-a trimis după ea ca s-o întoarcă. Ducându-se, ucenicul a găsit-o pe drum moartă.

Iată deci că prin acest păcat al minciunii față de Dumnezeu și-a primit pedeapsa pierzându-se și vremelnic și veșnic.

Vrăjmașul diavol învață pe oameni să nu-și mărturisească păcatele lor înaintea preotului. Așa i-a învățat și pe primii oameni, Adam și Eva, să păcătuiască, să mănânce din pomul oprit. Căzând în păcat, Adam și Eva au fost constrânși a-L minți pe Dumnezeu. Iată ce zice Sfânta Scriptură: „Iar când au auzit glasul Domnului Dumnezeu care umbla prin rai, Adam și femeia lui s-au ascuns de la fața Domnului!”. Dovedit că a mâncat din pomul oprit, și astfel cunoscând că este gol, Adam a dat vina pe femeie, iar femeia pe șarpe. Domnul Dumnezeu a aruncat blestemul asupra șarpelui, iar femeii i-a zis: „Voi înmulți mereu necazurile tale, mai ales în vremea nașterii; în dureri vei naște copii, atrasă vei fi către bărbatul tău și el te va stăpâni.” Lui Adam i-a zis: „Pentru că ai ascultat de femeia ta și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit să nu mănânci, blestemat va fi pământul pentru tine... În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta până când te vei întoarce în pământul din care ai fost luat, căci pământ ești și în pământ te vei întoarce”.

Iată, frați creștini, primul blestem aruncat de Dumnezeu asupra lumii. Observăm că Dumnezeu a plecat cu blestemul de la cel care a fost pricina păcatului, de la șarpe. Pe șarpe l-a blestemat întâi, apoi a trecut la femeie, iar apoi la Adam, ca să ne învețe că mai mare păcat are cel care face pe altul să păcătuiască. Diavolul, după ce-i învață pe oameni să păcătuiască, nu-i lasă să se spovedească cum trebuie. La spovedanie fiecare părăște pe celălalt: soția pe bărbat, bărbatul spune că femeia l-a făcut să zică, părinții pe copii și așa mai departe.

Cu acestea nu facem nimic, iar blestemul nu-l curmăm de la noi decât printr-o spovedanie sinceră, cu căință, fără ocol. De aceea creștinul este dator să facă trei feluri de mărturisiri ale păcatelor în viața lor. Mai întâi trebuie a ne mărturisi vina păcatelor noastre înaintea lui Dumnezeu, direct prin rugăciunile ce trebuie să ni le facem zilnic, prin psalmul 50, unde se amintește de păcat, psalmii 3 și 87, precum și alte rugăciuni. A doua mărturisire trebuie făcută către oamenii din jurul nostru; adică să nu le spunem niciodată că suntem buni sau drepti, ci mari ticăloși în fața lui Dumnezeu, căci de aceea zice apostolul Iacov: „Mărturisiți-vă unii altora păcatele, plângeți-vă păcatele unii altora!”. A treia mărturisire a păcatelor trebuie făcută către episcopi sau preoții duhovnici, păstrătorii cheilor împărăției cerurilor, reprezentanții autorizați ai lui Hristos pe pământ.

Aceste porunci, ca și toate celelalte, nu sunt grele de împlinit. Dar, cum am spus, diavolul stă de capul omului, îndemnându-l să nu-și mărturisească păcatele niciodată, iar dacă o face, să o facă incomplet. Îl îndeamnă pe om să facă păcate multe și cu nerușinare. Când merge să le spovedească îi dă rușine să nu le poate spune. De aceea acești oameni se aseamănă cu unii care oricât ar sta pe fundul apei nu simt greutatea noianului de apă ce

stă deasupra lor; dacă sunt scoși pe uscat și le pui 50-60 kg de apă în spate nu pot suferi povara.

Așa sunt aceștia care sunt cufundați în adâncul fărădelegilor. Ei nu simt greutatea păcatelor, dar când se întorc la Domnul Hristos cu inimă smerită și fac un păcat cât de mic, îi muștră conștiința și nu pot suferi până când nu se spovedesc la preot. Pe mulți, din cauza rușinii de a mărturisi păcatele la preot, i-a apucat moartea în păcate grele iar acum se află în temnițele iadului, în focul veșnic, în chinuri. Acolo au văzut ei paguba nemărturisirii păcatelor și acolo strigă cu țipete mari, ca bogatul din Evanghelie, dar e prea târziu.

Noi, care vrem să ne mântuim din văpaia focului veșnic, să lăsăm rușinea la o parte, fraților, și să alergăm după iertarea păcatelor până nu ne mutăm din viața aceasta trecătoare, căci nu știm ziua și ceasul când ne va chema Domnul. Nu se poate pocăință fără mărturisire și fapte bune și nici spovedanie fără pocăință și fapte bune; căci toate acestea trei sunt legate între ele.

Sectanții și mulți creștini neștiutori fac puțină pocăință, ținând post, fac rugăciuni, mai fac milostenii, dar nu vor să se spovedească la preot. De aceea pierd și osteneala postului și a faptelor bune pe care le-au făcut. Poate omul să-și dea viața averea de pomană, să facă toate faptele bune posibile, dacă nu se spovedește la preotul duhovnic, tot în iad se duce, cu toate faptele lui bune. Așa înțeleg sectanții, rătăciți, cei care s-au despărțit de biserică și de preot, că e suficient să aibă credință și nu le trebuie preot și nici spovedanie.

Unii creștini se spovedesc mai rar, alții mai des, dar preoții nu le dau canon pentru păcatele lor și nici ei nu fac nici un fel de pocăință. Nu postesc, nu se roagă, nu fac milostenii, fiind și ei tot în pericol sufletesc. De aceea vin peste ei canoane de ispășire a păcatelor în diferite chipuri, canoane de la Dumnezeu. Aceste canoane constă în mari supărări, în boli, închisori, pagubă, moarte în familie și fel de fel de suferințe. Nimeni să nu se înșele că dacă a făcut păcate și nu le-a spovedit va putea fi iertat, făcând fapte bune sau plătind slujbe pentru ele. Ascultați dintr-o carte veche a Bisericii un astfel de caz.

O femeie făcuse un păcat de moarte și nu îndrăznea de rușine, să-l mărturisească. Făcea însă fapte bune, mereu, ca: milostenii, postea, se ruga, priveghea, se spovedea de celelalte păcate și se împărtășea cu Sfintele Taine, rugându-se lui Dumnezeu cu lacrimi ca să-i ierte păcatul cel mare pe care-l făcuse și-l ținea ascuns. Iată că a căzut într-o boală grea și nici atunci nu și-a mărturisit păcatul cel mare, ci plângând s-a împărtășit cu dumnezeieștile taine și așa a murit.

După multe zile, o fată a ei se ruga cu credință în cameră și deodată a simțit un miros nespus de greu și nu știa de unde vine. Privind într-o parte a camerei, vede stând deasupra patului o umbră urâtă și înfricoșată. Ea a căzut jos și a început să strige pe Dumnezeu și Maica Domnului în ajutor. Atunci i-a venit glas de la acea umbră, zicându-i: „Nu te teme, fiica mea, eu sunt nenorocita ta mamă”. Fata îi spune: „Cum este cu puțință, maica mea, să vii cu

acest miros atât de urât, tu care erai atât de bună și plină de fapte frumoase?!". Ea a răspuns: „Adu-ți aminte, fiica mea, că ți-am spus eu odată că am făcut un păcat mare, de moarte, și nu l-am spovedit la preot fiindu-mi rușine; pentru acest păcat mă chinuiesc nespun de mult!”

"Dar cealalte fapte bune – zise fata – nu ți-au folosit, mamă?" „Nu mi-au folosit cu nimic – răspunse femeia – pentru că eu am ascuns păcatul”. Fata îi zise: „Dar acum pot să te ajut eu cu slujbe, sărindare, liturghii și milostenii, ca să capeți iertare mamă?” Aceasta îi răspunse: „Nu mai este pocăință în iad, fiica mea; cât am avut vreme nu m-am îndreptat, iar acum nu-mi mai folosește la nimic. Îndată ce m-am despărțit de trup m-au răpit viclenii diavoli și m-au dus la judecata lui Hristos unde mi s-a spus cu glas înfricoșat, de tunet: Du-te de la Mine, blestemato, în gheena cea nesfârșită. Deodată m-am pomenit în fundul iadului. Așadar, nu mai este milă pentru mine; ci doar am fost slobozită ca să-ți spun ție să propovăduiești la toți și să nu mai păcătuiești și alții ca mine. Spune și fratelui tău să-și îndrepte viața, să se lase de toate împodobirile lumești, să nu se mai ducă la distracții, căci aici în iad sunt multe femei și mulți oameni care se chinuiesc pentru multe păcate de acestea”.

Fata a întrebat-o mai departe și altele, dar ea nu i-a mai spus nimic, spunându-i că nu are voie să-i zică mai multe. S-a stins apoi ca fumul și a rămas în urma ei un miros atât de greu, încât nimeni nu mai putea intra în camera aceea. A trebuit să-și facă patul în altă parte, unde a zăcut bolnavă multe zile de frica acestei vedenii. A chemat apoi duhovnicul și i-a spus toate câte a văzut și le-au și scris într-o carte, ca să citească toți și nimeni să nu se mai înșele și din cauza rușinii să nu se spovedească.

Din Sfânta Scriptură vom aduce câteva mărturii, care ne arată cum trebuie să fie spovedania noastră. Ne vom referi la doi apostoli dintre cei 12: Iuda care l-a vândut pe Domnul pe 30 de arginți și Petru care s-a lepădat de El de trei ori. Petru a primit iertare și s-a făcut iarăși prieten al lui Hristos, iar Iuda a rămas neiertat și s-a spânzurat, lăsându-și ticălosul trup atârnat de o cracă, iar sufletul în chinuri veșnice căzând în deznădejde. Pentru ce a rămas Iuda neiertat? Ce trebuia să facă? Trebuia oare să-și spovedească greșeala? Da, dar a mărturisit-o și pe față a spus: „Am greșit vânzând sânge nevinovat!” Pe lângă aceasta, a întors înapoi și cei 30 de arginți, pe care i-a aruncat în templu în fața arhiereului. Atunci ce n-a făcut Iuda ca să fie iertat de Domnul? El n-a făcut pocăință, frați creștini, pocăința adevărată, nu s-a căit înaintea Domnului, n-a plâns cu lacrimi păcatul ci a căzut în deznădejde. El a dat vorbe și bani, așa cum majoritatea creștinilor noștri se spovedesc numai cu gura, spunând fel de fel , dar numai adevăratele lor păcate nu le spun înaintea duhovnicului. Pălăvrăgesc fel de fel, mai ales femeile, și socotesc că dacă plătesc cu bani la spovedanie va veni și iertarea de la Dumnezeu.

Nimeni să nu se înșele, că fără spovedanie curată și dreaptă înaintea duhovnicului, nu este mântuire. Străină și mincinoasă a fost spovedania lui Iuda; adevărata mărturisire a fost a lui Petru, care după ce și-a cunoscut greșeala, a ieșit din casa lui Caiafa unde se lepădase de trei ori de Hristos și a plâns cu lacrimi amare.

Deci, frate creștine, când vrei să te mărturisești, părăsește și tu casa cea blestemată unde pentru dragostea unei femei blestemate te-ai lepădat de Dumnezeu; pleacă definitiv din casa ei, nu numai cu trupul, ci și cu inima și cu mintea. Fugi afară, desparte-te de obiceiurile cele rele, de prietenii cei răi, de calea pierzării în care ai petrecut și te-ai dezmiardat; căci Petru i-a părăsit pe toți, a rămas singur, s-a cutremurat, a plâns și, frângându-și inima, cu căință mare s-a rugat la Domnul de iertare. Retrage-te și tu, frate creștine, un ceas la o parte, înlătură toate grijile lumești, adună-ți gândurile, roagă-te lui Dumnezeu să te lumineze și, amintindu-ți toate păcatele, scrie-le pe hârtie, după cum ne învață Sfântul Ioan Scărarul. Ucenicii lui țineau totdeauna la ei câte o mică cărticică unde însemnau toate gândurile, nu numai păcatele pe care le spovedeau la duhovnic.

Gândește-te cu de-amănuntul ce păcate ai făcut cu mintea, cu cuvântul, cu fapta, față de Dumnezeu, față de aproapele, față de tine însuși. De ai vreun vrăjmaș, iartă-l din tot sufletul, de ai în casă vreun lucru străin, întoarce-l înapoi, de te-ai atins de cinstea cuiva, cere iertare, înduioșează-te, umilește-te, suspină și plângi cu amar, iar pentru toate păcatele ceartă-te pe tine însuși, hotărându-te cu multă statornicie să nu le mai faci niciodată. Cu inimă zdrobită și umilință mergi către duhovnic și mărturisește-te. Mergând la duhovnic, să nu duci, ca Iuda, vorbe și bani, ci, ca Petru, fapte și lacrimi.

Spovedania să fie întâi fără rușine și în al doilea rând fără scuze și acuzări. Să nu facem ca Adam care zicea că Eva l-a îndemnat, aceasta a aruncat pe șarpe și așa cu toții sau osândit. Cine ascunde păcatele sale, zice duhul prin gura lui Solomon, nu va câștiga nici un bine, ci va fi ca un netrebnic înaintea lui Dumnezeu, căci păcatul ascuns este ca o rană ce putrezește și rămâne fără leac dacă nu o cunoaște doctorul. Să facem ca David, care nu s-a rușinat, ci mărturisind Domnului păcatul zicea: „Am arătat fărădelegea mea Domnului și păcatul meu nu l-am ascuns!” (Psalmul 31).

Este dator omul care se spovedește să-și amintească și de câte ori a păcătuit, mai ales în ceea ce privește păcatele grele. De pildă: „Câți copii sunt fără cununie religioasă, câte avorturi, când ai păcătuit, în posturi sau sărbători; păcatele sunt unele mai grele și altele mai ușoare. Cel care păcătuiește cu femeia nemăritată face desfrânare, iar cel ce păcătuiește cu femeie măritată, face păcatul preacurviei. Trebuie să spui în ce loc ai făcut păcatul, în ascuns sau la arătare; pentru că toate acestea îngreunează sau micșorează păcatul.

Iată un exemplu de păcat: am furat, părinte. Una este însă a fura un ou și alta este a fura un bou, cum spune vorba bătrânească. Una este a fura de la bogat și din cauza lipsei tale și alta este a fura de la văduvă, de la orfani, lăsându-i cu lacrimile pe obraz. În ce privește acest

păcat, trebuie precizat un lucru: nu ai iertare de te-ai spovedit la toți arhieriei până nu dai înapoi în vreun chip oarecare ceea ce ai furat. Chiar dacă nu mai trăiesc persoanele acelea, să le dai la săraci, la văduve, la orfani, la necăjiți.

Un alt exemplu: părinte, am mințit. Dar și minciuna îmbracă mai multe aspecte: de pildă când, un bețiv ți-a cerut bani pentru băutură și cunoști acest lucru, mai bine este să spui că nu ai, căci nu faci un păcat. Dar în nici un caz să nu te faci martor mincinos, să nu bagi pe cineva la închisoare, să nu spui minciuni despre o familie, să nu vorbești pe cineva de rău și așa mai departe, căci acestea sunt păcate care apasă sufletul și nu vei scăpa de osânda lui Dumnezeu dacă nu le spovedești cum trebuie. La ieșirea sufletului va fi vai și amar, că de aceea trag unii câte o săptămână ca boii la jug și nu le iese sufletul din cauza acestor păcate grele, minciuni, pârâciuni, răutăți. Adevărul trebuie să iasă la iveală din toate păcatele, acestea trebuie să le știe duhovnicul, nu vorbe goale cu care să-l obosești în zadar. Persoana care vrea să se spovedească să o facă cu smerenie, să-și cunoască păcatul, să se așeze în genunchi înaintea duhovnicului pe care l-a ales și, cu capul plecat, să facă mărturisire completă. Este bine să căutați duhovnici iscusiți, că și aceștia sunt ca doctorii, unii mai cunoscători, alții mai puțin cunoscători, iar alții fac pe cunoscătorii și dau un tratament greșit.

Mulți creștini m-au întrebat dacă e bine sau nu să schimbe duhovnicul. Ascultați cu luare aminte, ca să nu vă mai încurcați în această problemă. Într-adevăr, nu este bine să se schimbe duhovnicul, ci e bine să știe un preot duhovnic toate păcatele tale. Dacă schimbi duhovnicul că nu ți-a împlinit voile tale, adică te-a oprit de la împărtășit, sau spui unele păcate la unul și altele la altul, cu gând să te dezlege la împărtășit, e o mare greșeală.

Se admite schimbarea duhovnicului atunci când nu ai fost mulțumit, că nu ți-a dat canon, sau nu te-a ascultat cu răbdare ca să-i spui toate păcatele. Tot așa să fugi de preotul care a fost caterisit sau, și mai grav, să fugi de preotul care are diferite obiceiuri rele, îndrăznind la glume necuviincioase, dovedind astfel că este un om neserios și fără frică de Dumnezeu. E bine să te depărtezi și să atenționezi și pe alții spre a nu cădea în astfel de ispite.

Fiecare să-și cerceteze conștiința sa și să se apropie cu curaj, cu credință tare de scaunul de spovedanie, cu hârtiuța cu păcatele scrise, începând cu cele mai grele. Mărturisirea să fie făcută cu smerenie, cu lacrimi dacă se poate. Iată care este spovedania cea adevărată.

Întâi, caută să te împaci cu toți cei pe care i-ai supărat sau ai vreo supărare din partea lor.

Al doilea: cercetează-ți păcatele prin rugăciune și pregătește-te să le pui pe hârtie.

Al treilea: caută duhovnic care să știe vindeca rănilor păcatelor; duhovnicul trebuie să vindece pe cel bolnav, nu să-l omoare, să rânduiască canon după starea materială a

persoanelor, după funcția pe care o îndeplinesc, după păcatele lor. Celui bogat să-i dea milostenii, celui sărac metanii, celui sănătos și voinic post, celui slab și neputincios rugăciuni.

Al patrulea: mărturisește după hârtiuță cu smerenie păcatele sub epitrahil, fără să spui vorbe fără rost.

Al cincilea: mai înainte de a începe să citești păcatele, zi aceste cuvinte cu lacrimi:

„Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, a Maicii Domnului și a tuturor sfinților, înaintea sfinției voastre, cinstite părinte, că am păcătuit cu mintea, cu gândul, cu ochii, cu urechile, cu picioarele, cu mâinile și cu toate simțurile mele trupești și sufletești, noaptea și ziua de față și în ascuns, împotriva cerului și a pământului, împotriva aproapelui, am făcut cu voie și fără de voie – și începi astfel să-ți citești păcatele după hârtie.”

După ce v-ați spovedit, aveți grijă să împliniți canonul și să-l primiți cu dragoste și bucurie, nu cu neplăcere și silă. Nimeni să nu se întristeze dacă este oprit de la Sfânta Taină pentru o vreme, crezând că nu se mântuiește. Dacă se află sub canon și-l apucă astfel moartea, dar n-a mai săvârșit păcate de moarte, mila lui Dumnezeu îl primește și se mântuiește. Păcatul, odată mărturisit, a fost iertat de Dumnezeu prin gura preotului care zice:

„Să te ierte pe tine, fiule sau fiică duhovnicească, Dumnezeu de toate păcatele și fărădelegile tale.” Să ținem seama că această taină este atât de importantă pentru că ține al doilea loc după botez. Cel care se spovedește cum trebuie este ca și când s-a botezat din nou. Dacă nu te păzești de păcatele de moarte, de cele strigătoare la cer, sau împotriva Duhului Sfânt, te asemeni cu un pom care-și dezbracă haina cea frumoasă și o aruncă la gunoi. Cei care fac cu știință păcate mari ca: preacurvia, desfrânarea, avorturile, mergerea la vrăjitoare, cei ce se leapădă de ortodoxie și se fac sectanți, se leapădă de Dumnezeu și alte păcate asemănătoare să se aștepte că le va veni pedeapsă dumnezeiască în vreun chip oarecare încă în lumea aceasta, chiar dacă va fi mai târziu: adică boli grele, suferințe, pagube, închisoare, moarte.

Aceștia să-i mulțumească lui Dumnezeu că nu i-a lepădat, ci vrea să-i curețe prin suferință ca să fie buni pentru grădinile raiului celui curat. Căci pe cei pe care nu îi ceartă Domnul pe aici, îi păstrează ca pe niște uscături pentru focul veșnic al iadului. De aceea e bine să frecăm mereu rugina păcatelor de pe cazanul sufletului și al trupului nostru prin pocăință, frați creștini. Să frecăm până se ia toată rugina, căci omul, când păcătuiește, ruginește, coclește și într-un astfel de vas nu se poate pune ceva curat.

Nu se poate împărtăși cu Trupul și Sângele Scumpului nostru Iisus Hristos nici un om dacă nu a făcut pocăință adevărată, adică post, rugăciuni, metanii, osteneli, diferite fapte bune, chiar ajunări - unii care pot. Să fugim ca de foc de toate păcatele mari și mici de care ați auzit, cu riscul de a primi moartea ca sfinții mucenici, căci numai așa vom dovedi și noi că-L iubim pe Dumnezeu, păzindu-ne cât mai curați și împlinind sfintele Lui porunci .

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, primește mărturisirea noastră, deschide mintea și inima tuturor celor ce au ascultat și vor asculta aceste cuvinte, ca nici unul să nu fie înșelat de diavol. Dă-ne tărie și putere și fă-ne ca să ne mărturisim drept și cu pocăință înaintea feței tale, ca să fim și noi părtași împărăției cerurilor și să ne mântuim împreună cu toți creștinii și sfinții în vecii vecilor. Amin.